



ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ОСВІТИ, НАУКИ ТА ІННОВАЦІЙ

В И С Н О В О К

До протоколу № 115
від 21 лютого 2023 року

**до проекту Закону України
про внесення змін до деяких законів України щодо надання державної
цільової підтримки окремим категоріям осіб у сферах професійної
(професійно-технічної), фахової передвищої, вищої освіти
(реєстр. № 8400 від 31.01.2023)**

Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій за дорученням Голови Верховної Ради України 21.02.2023 (протокол № 115) розглянув проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо надання державної цільової підтримки окремим категоріям осіб у сферах професійної (професійно-технічної), фахової передвищої, вищої освіти (реєстр. № 8400 від 31.01.2023), поданий народним депутатом України Бабаком С.В. та іншими народними депутатами України, і зазначає таке.

Необхідність внесення змін зумовлена доповненням переліку категорій осіб, яким надається державна цільова підтримка відповідно до Закону України від 26.01.2022 № 2010-ІХ “Про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та членів їхніх сімей”.

У пояснювальній записці до законопроекту визначено, що його розроблено з метою врегулювання розбіжностей в окремих положеннях відповідних законів України щодо забезпечення особливого соціального захисту та надання державної цільової підтримки.

Зокрема, в Закони України “Про професійну (професійно-технічну) освіту”, “Про фахову передвищу освіту” та “Про вищу освіту” внесено зміни відповідно до Закону України від 24.03.2022 № 2153-ІХ “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв’язку з внесенням змін до Закону України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”, які не узгоджені між

собою, мають відмінності у відповідних статтях законів про освіту, а також не узгоджені з положеннями статті 12 Закону України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту” в останній редакції.

Невідповідність положень міститься також і в статтях 41 та 44-1 Закону України “Про професійну (професійно-технічну) освіту”, що стосуються категорії дітей, які проживають у населених пунктах на лінії зіткнення. У статті 41 зазначена категорія визначена у переліку здобувачів освіти закладів професійної (професійно-технічної) освіти, яким забезпечується особливий соціальний захист, і відсутня у статті 44-1. Водночас цю норму врегульовано частиною 14 статті 19 Закону “Про охорону дитинства”.

З метою врегулювання розбіжностей в окремих положеннях відповідних законів України щодо забезпечення особливого соціального захисту та надання державної цільової підтримки **законопроектom передбачено** приведення статей 41, 44-1 Закону України “Про професійну (професійно-технічну) освіту”, абзацу першого частини одинадцятої статті 43 “Про фахову передвищу освіту” та абзацу першого частини п’ятнадцятої статті 44 Закону України “Про вищу освіту” у відповідність до положень частини першої статті 13 Закону України від 26.01.2022 № 2010-IX “Про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та членів їхніх сімей” та приведення у відповідність до положень статті 12 Закону України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту” (в редакції Закону від 24.03.2022 № 2153-IX).

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України висловило зауваження щодо порядку набрання чинності проектом. Так, відповідно до п. 1 розділу II “Прикінцеві положення” цей Закон набирає чинності одночасно із Законом України “Про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та членів їхніх сімей”, але не раніше дня, наступного за днем його опублікування. ГНЕУ звертає увагу, що Закон України “Про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та членів їхніх сімей” прийнято 26.01.2022, та в повному обсязі він набрав чинності 19.11.2022. У зв’язку з зазначеним необхідно враховувати, що відповідно до правової позиції Конституційного Суду України умови набрання чинності законами закріплено частиною п’ятою статті 94 Конституції України, за якою закон набирає чинності через десять днів з дня його офіційного оприлюднення, якщо інше не передбачено самим законом, але не раніше дня його опублікування.

ГНЕУ також звертає увагу, що за загальними вимогами законодавчої техніки у разі внесення змін до декількох законів, вони подаються у хронологічному порядку. Проте зазначені рекомендації у законопроекті не враховані.

Комітет Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин на своєму засіданні 15 лютого 2023 р.

розглянув зазначений законопроект і рекомендував за результатами розгляду в першому читанні прийняти його за основу.

Міністерство освіти і науки України в межах компетенції повідомляє про відсутність зауважень та пропозицій до тексту законопроекту.

Міністерство фінансів України зазначає, що реалізація акта щодо розширення категорій осіб, яким надається державна цільова підтримка для здобуття професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти у державних та комунальних закладах освіти, потребуватиме додаткових видатків з державного та місцевих бюджетів.

Так, згідно з наданими до законопроекту фінансово-економічними розрахунками тільки на виплату соціальних стипендій у 2023 році з державного бюджету необхідно додатково 3748, 4 тис. грн., у 2024 та 2025 роках - 4620,2 тис. грн. на рік. Окрім того, необхідні додаткові кошти з місцевих бюджетів.

З огляду на це, на думку Міністерства фінансів України, зазначений законопроект потребує доопрацювання з метою визначення комплексного підходу щодо соціального захисту найбільш вразливих категорій громадян.

Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України повідомляє про підтримку цього законопроекту.

Міністерство соціальної політики України у своєму висновку зазначає, що підтримує законопроект за умови його доопрацювання.

Фахівці цього міністерства звертають увагу, що реалізація законопроекту потребуватиме додаткових видатків з державного бюджету для виплати соціальних стипендій студентам фахової передвищої та вищої освіти (за орієнтовними розрахунками Мінсоцполітики, додаткова потреба на 2023 рік становитиме майже 3,5 млн гривень).

У разі прийняття законопроекту видатки на виплату соціальних стипендій у 2023 році не будуть забезпечені в повному обсязі. З метою забезпечення справедливості розподілу бюджетних коштів, які спрямовуються на соціальну підтримку, та підвищення ефективності їх використання Мінсоцполітики вважає за доцільне передбачити надання соціальних стипендій особам, які відповідно до чинного законодавства мають право на такі стипендії, з обов'язковим урахуванням сукупного доходу сім'ї.

Національна академія педагогічних наук України не має зауважень і пропозицій до законопроекту та повідомляє, що підтримує цей законопроект.

На засіданні підкомітету з питань професійно-технічної та фахової передвищої освіти 20 лютого 2023 року було розглянуто зазначений законопроект і рекомендовано прийняти його за основу та в цілому з урахуванням пропозиції Комітету та техніко-юридичних правок.

Заслухавши інформацію Міністерства освіти і науки України, голови підкомітету з питань професійно-технічної та фахової передвищої освіти О.Коваль, **Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій ухвалив:**

1. Рекомендувати Верховній Раді України:

1.1. відповідно до частини третьої статті 93 Регламенту Верховної Ради України включити проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо надання державної цільової підтримки окремим категоріям осіб у сферах професійної (професійно-технічної), фахової передвищої, вищої освіти (реєстр. № 8400 від 31.01.2023), поданий народним депутатом України Бабаком С.В. та іншими народними депутатами України, до порядку денного дев'ятої сесії Верховної Ради України;

1.2. відповідно до пункту 1 частини першої статті 114 Регламенту Верховної Ради України проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо надання державної цільової підтримки окремим категоріям осіб у сферах професійної (професійно-технічної), фахової передвищої, вищої освіти (реєстр. № 8400 від 31.01.2023), поданий народним депутатом України Бабаком С.В. та іншими народними депутатами України, за результатами його розгляду в першому читанні прийняти за основу та в цілому з урахуванням такої пропозиції Комітету та техніко-юридичних правок:

в абзаці третьому підпункту 1 пункту 1 розділу I слова “громадянського протесту” замінити словами “одержаних під час масових акцій громадянського протесту”.

2. Доповідачем на пленарному засіданні Верховної Ради України визначити народного депутата України, голову Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій С.В. Бабака.

Голова Комітету



Сергій БАБАК